

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНЫҢ, КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕДИНИҢ БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОНАРНЫҢ ДЕПУТАТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

1952
ИЮЛЬ
13
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 135 (2565)
ӨРТӨС 20 КОП.

БО ХУНГУ СОЛУНДА:

Безги.—Социалистик хүлээлгелерия боттандылар; М. Каваа-Сарыг.—Партия өөредилгезиниң түннели (2 арын).
В. Ткачев.—Күүселдениң хынадазы—большевикчи удуртулганың методу (2 арын).

СОВЕТ ТУРГУЗУМ: Б. Бюрбо.—Бош-Даг суму Советиниң ажылын экижидер; С. Майны.—Район Советиниң тоску сессиясы (3 арын).
Делегейде болуп турар чоруктарныҥ допчулалы (4 арын).
Кореяда болушкуннар (4 арын).

Пропагандист кадрларны белеткээри партия организацияларының чугула сорулгазы

Партия чырыдышкынының системаның өөредилгениң организастык болгаш бедик идея деннелдиг болуру пропаганда кадрларның политиктиг билиг болгаш методтуг мергежилге талазы-биле кайы хире белеткелгениңден улуу-биле хамааржыр.

ВКП(б) Төп Комитети пропаганда кадрларның идея-теориялыг билиг болгаш методтуг мергежилгезин чайгы үеде болуп эрткелээр пропаганда кадрларның курстарына база ВКП(б) райкомнарының болгаш хооркомнарының чанында доктаамал ажылдаар пропаганда кадрларның семинарларын дамчытыр бедидерин айтып турар.

ВКП(б) Төп Комитетиниң ол айтышкынын ажал херек кырынга боттандырышсаан, бистин областы партия организациялары пропаганда кадрларны белеткээр талазы-биле ажылга эрткен өөредилге чылында элээн чедишкенин чедип алган. 1951—1952 өөредилге чылында бистин областын партия чырыдышкынының системасына башкылап ажылдап турган 400 ажыг пропаганда кадрларны иштинден 350 ажыг кижини ВКП(б) обкомунун болгаш хооркомунун база райкомнарының чанынга болуп эрткелээр пропаганда кадрларны курстарына өөренин. Оон-биле кады ВКП(б) райкомнарының, Кызыл хооркомунун чанында пропаганда кадрларны доктаамал ажылдаар семинарларын ажылы муруну чылдарда турганын баагарга элээн экижиз. Дуржулга солчурун чөвүлел хуралдарын дамчытыр пропаганда кадрларны методтуг мергежилни бедидер хемчеглер база калбарып турар.

Бо бугу ап чорудуп келген хемчеглерниң түннелинде, ВКП(б)-нин чамдык райкомнары пропаганда кадрларны белеткээр эки организастап турар. Ылангыч ВКП(б) Чөөн-Хемчик, Чаа-Хөл, Каа-Хем райкомнары пропаганда кадрларны семинарларын өөредилге чылынын дургузунда 7—8 чедир эрттирип, дуржулга солчурун чөвүлел хуралдарын доктаамал чорудуп, пропаганда кадрларны белеткээр элээн экижиз. Пропаганда кадрларны белеткээр экижизтиң түннелинде ВКП(б)-нин ол райкомнары 1951—1952 өөредилге чылында партия чырыдышкынының системасына дыка чедишкенин белеткен. Ол районнарыда политшколаларының, бөлгүмнериниң хөй нуруузу программа эзугаар материалдары өөренип дооскаш, түннел кичээлдерин эрттирип, өөредилге чылы иштинде бедик деннелге дооскан.

Эрткен өөредилге чылында дыка хөй пропаганда кадрлар партия даалганы ак-сеткилди күүседип, боттарының ажылынга эки түннелди чедип ап, бедик үнелдиг алганнар хөй. Ылангыч Чөөн-Хемчик районда эштер Т. Кызыл-оол, Биче-оол, Савчы, Смоленцев, Төгүс, Очур-оол, Базыр-оол; Каа-Хем районда эштер Поляков, Палкина, Решетников, Шыдыраа; Чаа-Хөл районда эштер Очур, Өлчей, Седип, Аспан-оол, Комбу; Кызыл хоорайда эштер Скортян, Быстров, Клеонов болгаш өскелер-даа.

Оон-биле кады пропаганда кадрларны шын шилип алып, оларны, политиктиг билини, методтуг мергежилни бедидип өөредип база ажылын хүн-бүрү удуртуп контрольдаар хемчеглерин эрткен өөредилге чылында ВКП(б)-нин Терехөл, Бай-Тайга, Барын-Хемчик, Эрзин, Тес-Хем, Кызыл райкомнары дыка кошак боттандырып келген. Ычангаш ол районнарда элээн хөй

пропаганда кадрларны белеткээр талазы-биле кайы хире белеткелгениңден улуу-биле хамааржыр. Оон ужурундан элээн хөй политшколалар, бөлгүмнер, партияның кежеки школалары өөредилге программаны дооспайн барган.

Ол районнары партия организациялары пропаганда кадрларның политиктиг билини, методтуг мергежилни бедидериниң доктаамал ажылдаар семинарларын үзүктел чокка ажылдаарын, ажылынын дуржулганы солчурун чөвүлел хуралдарын эвээш эрттирип келген. ВКП(б)-нин ол райкомнарының пропаганда кадрлар-биле ажылды шак ынчаар суларатканында дыка хөй пропаганда кадрларны белеткээр талазы-биле кайы хире белеткелгениңден улуу-биле хамааржыр.

Оон ангыда эрткен чылын ВКП(б) райкомнары пропаганда кадрларны шилип алырын эзу барымдаалар байдал-биле чорутканында чамдык пропаганда кадрларны обкомунун чанынга болуп эрткен курска өөренип алган хирезинде өөредилге чылының эгезинден тура-ла боттарының хүлээлгезин күүсетип барган, ындагы кижилерни солаш далаш кады-биле кандыг-даа белеткел чок чаа кижилерни томуйлап кириер ужурга таваржып турган. Ол чорук кичээлдериниң идея-теориялыг деннелин кудуладарына чедип турган.

Чоокта чаа болуп эрткен ВКП(б) обкомунун IX пленуму келир 1952—1953 өөредилге чылында партия чырыдышкынының системаның политиктиг билини, методтуг мергежилни бедик пропаганда кадрларны белеткээр талазы-биле хандыраар шийтирилээр. Ол шийтирилээр эзугаар 1952 чылдың июльдуң 2-ден эгелеп ВКП(б) обкомунун чанында ВКП(б) райкомнарының штаттыг пропаганда кадрларны 2 ай хуусаалыг курсу ажылдап эгелээр, база ВКП(б) төөгүзү өөренип бедидкен хевирин бөлгүмнеринге башкылаар штаттан дашкаар пропаганда кадрларны бир ай хуусаалыг курстары ВКП(б) обкомунун чанынга 50 кижилди, ВКП(б) хооркомунун чанынга 50 кижилди июльдуң ийги чартында эгелеп ажылдап эгелээр.

ВКП(б) райкомнарының сорулгазы болза, ВКП(б) обкомунун чанынга ажытынар бир ай хуусаалыг курсча пропаганда болуп ажылдап шыдаар кижилерни шилип чорудары болур.

ВКП(б) райкомнары база хоорком пропаганда кадрларны доктаамал ажылдаар семинарларын өөредилге чылы эгелээриниң бетинде ай санында чыып, эрткен өөредилге чылында партия чырыдышкынының системаның мөөнөтинген эки дуржулганы өөредип болгаш семинарларга ВКП(б)-нин төөгүзүңүз болгаш теорияны, марксизм-лениниң философияны, политэкономияны база СССР-ниң даштыкы политиказының ажал-агы, культура талазы-биле чедишкенин дугайында лекцияларны номчуур ужурул. Номчуур лекция баруун бистин областын мурунда салдырган ажал-агы, культура, политиктиг сорулгалар-биле холбаштыраар чугула.

1952—1953 өөредилге чылында партия чырыдышкынының системаны бедик билилгил, мергежилдиг пропаганда кадрларны белеткээр бугу хемчеглер-биле ажылдаалынар!

Тараа кезилдиз

КРАСНОДАР. Кубанын муруну талакы зоназында күзүн чыып тараан арбайн ажаап алышкыны эгелээр. Комбайнлар И. Лодкин, С. Арженцев Лабин районун «Ильичиниң тураскаалы» деп көдээ ажал-агы артелинде тараа кезил-

дизин эгелей берген. Олар бир гектардан-на 183 пуд тарааны бастырып ап турар. Ол-ла районда Бундний аттыг колхозта күзүн чыып тараан арбайн гектар бургузу-ле 240 пуд тарааны берип турар. (СЭТА).

Мал ажылын хөгжүдериниң беш чыл планы

СТАРО-БЕШЕВО. (Сталино область). Старо-Бешевонун Жданов аттыг көргүзүлдө МТС-иниң эртем-техника чөвүлели колхозтар даргаларының фермалар эргекчилериниң болгаш агрономнарының киржилгези-биле колхозтарын мал ажылын хөгжүдериниң беш чыл планын болгаш МТС-тин зоназын ажал чорудулганын чуугаалайып көргөн.

Колхозтарга мал турар механизастаттынган 72 кажаларны, автоматтыг сугарылганын тургузуунуң, электри саалдазының аппараттарының болгаш өске-даа чүдлериниң талазы-биле тудуг ажылдарын кылыры планда көрдүнүп турар. Ол бугу ажылды машина-трактор станциязы кылып күүседир. (СЭТА).

Волга-Доннуң судно чорур каналының тудугжуларындан Совет улустун улуг баштыңчызы, оң тиелелгелериниң организакчызы болгаш сорук кирикчизи эш Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Эргим Иосиф Виссарионович!

Ленин—Сталинның идеяларының ыяавыла тиелээр чорунга идея-биле көдүрүлгөн совет кижилер болза, большевиктер партиязының удуртулгазы-биле коммунизмниң канчаар-даа аажок улуг тудуун тургузуп турарлар.

Суг күжү-биле ажылдаар электри станцияларын, каналдарны тургузуу талазы-биле болгаш бойдузу чартырынын талазы-биле канчаар-даа аажок, улуг ажылдарны, коммунизмниң материал-техниктиг суурун тургузарын Силерниң генил-лиг планын орус улусу, совет курунениң тиелтирбес күчүзүңүз болгаш шыдалыны, социалистик тургузгунуң капиталистик тургузгундан артык күштүүнүң херечиледи, совет курунениң тайбыз күзүн политказының херечиледи болур.

Империализмниң лагерни кижини төрөлгөтенин хоозураларының планын кылып, дайыны чорударының эң-не араатаныгы аргаларын ажалдап турда, совет чурту болза, депшилене болгаш тургузуушкунуң оруу-биле чоруп турар. Калбак масса чонун амьдырал эрге-ажыктары барымдаалап көргүспүшөөн, большевиктерниң шылгарангы партиязы болгаш Совет чазак болза, ажылы чоннарының материалдыг чагай амьдыралын болгаш культуру деннелин бедидериниң дугайында мога-шылап чок сагыш салып турар.

«Совет эрге-чагырганы бугу чурту электржикени-биле кадарга коммунизм болур» деп улуг Ленин өөредип турган. Эш Сталин, ленинчи өөредилгени улам сайзыратышаан, бистин чуртууска коммунизмни тургузарынын программанын ажалдап кылган Силер, ынчангаш оңу эзугаар улус ажал-агыны энергетиктиг чепселгезиңизниң сорулгазы харында—бойдузу чартыры-биле болгаш транспорт оруктары сайзыралары-биле катый шийтирилтенип турар. Волга-Доннуң судно чорур каналын тургускан чорук болза, канчаар-даа аажок улуг улус ажал-агыны сорулгалары-биле катый шийтирилээр элээн экижиз болуп турар.

Ак Балтий болгаш Каспий далайлары Азов болгаш Кара далайлар-биле катыштырып турар суднолар чорур оруктары чартырының болгаш тударының талазы-биле совет чазактын салган сорулгазын Волга-Доннуң судно чорур каналы боттандырып турар.

Донецтин хөмүр даш бассейнинге хергелээр Каманың болгаш Сибириниң ыяштары сөөрткен пароходтар ол каналдап эрттер. Донецтин хөмүр дашын сөөрткен суднолар олооп Волгаже кирер. Доннуң болгаш Кубанын кызылгаш каналды болгаш Волганы дамчааш, чурттуң төп, барыын болгаш сонгу районнарынга баар.

Волга-Доннуң судно чорур каналы-биле Цимлянскиниң гидро беддери болза, Сталинград болгаш Ростов областарында кандаашкыны черлерин сугарары болгаш сугул болдуруун хандырып, Доннуң, Сальскиниң болгаш Маньчкениң калбак-делгем шөлдерин байлакшылыгы шынаа кылдыр хуулдуруптар.

Совет улустун кызымаккай, шылгаралдыг ажылдары болгаш бистин чуртууска коммунизмни тургузарыныч оон чайгыш чок тура-соруу Волга-Доннуң судно чорур каналын тудуп тургусканың күчү болур.

Волга-Доннуң судно чорур каналын болгаш Цимлянскиниң гидро беддери оон суг күжү-биле ажылдаар электри станциязы-биле катый 1952 чылдың чазынында эгелеп ажылдап кириер төлөөде, Волга-Доннуң судно чорур каналы тударына оон мурунда тургускан хуусааны ий чылга кызырып, а Дон хемини суг курлавырынга үндөзүлгө, 750 муң гектар черни суггарар болгаш ий миллион гектар черни сугул болдуруп суггарылга системаларын тудушкунун 1951—1956 чылдарда боттандыра дугайында шийтирилген Совет чазак 1950 чылдың декабрыда үндүргөн.

Волга-Доннуң судно чорур каналының тудугжуларының совет улустун улуг баштыңчызы, оң тиелелгелериниң организакчызы болгаш сорук кирикчизи эш Иосиф Виссарионович Сталинга чагаазы (1 арын).
ПАРТИИЖИ АМЬДЫРАЛ: Т. кен тургай.

Тудугну Силерниң дорту-биле удуртуп турганыңар, тудуг чериниң хүн-бүрү ажылдарына изин-биле киржилгелер, Силерниң деткимчелер болгаш сумелеринер биске чаа-чаа күштү болгаш энергияны берип, таваржып келген бергелерин ажырттеринче сорук кирип, Волга-Доннуң судно чорур каналының тудушкунун кыска хуусааның иштинде доозарынга биске дузаалаан.

Тудуг-монтажтың бүгү-ле кол-кол ажылдарын 3 айларны дургузунда доозупкан турган. Ленин—Сталинның партиязынга удуртулганы чагаадыкчы улус, тургузукчу улус—чүгө совет улус ол хире темпиги ажалдап шыдаар.

Волга-Доннуң судно чорур каналының тургузукчулары болгаш оларга машиналарны, дериг-херекселдерин, санаашкыны болгаш төлөвилелдерин берген дыка хөй муң инженерлер болгаш ажылчынар—бүгү-ле совет ажыл-ишчилер канчаар-даа аажок улуг хемчээлди сорулганы күүсеткенер.

Волга-Доннуң судно чорур каналында 13 шлюзтар, Доннуң миллион-миллион кубометр суун каналче болгаш суг кадагалалыны дүн-хүн иштинде сордуруп кирип турар канчаар-даа аажок улуг күштүг 3 насос станциялары тургустунган. Ол шыкаш 3 плотиналар, нити шөүлгени 12,5 километр дурттуг 10 чалдар, бетондан кылган суг эрттирер 7 черлер, пароход доктар 10 приставнар болгаш доктар пункттар, 3 паром жижилер, Калачевскиниң механизастатынган порту, 8 көвүрүглер болгаш канал чогуунуң автомобиль оруктары тунган. 58,5 миллион кубометр хемчээлди чер казар ажылдар күүсеткенер. 1 миллион кубометр хемчээлди бетонну болгаш демир-бетонну салган. 2,46 миллион квадрат метр хемчээлди шөлдө даш төп чыгган. 28 муң тонна ажал деңзиги металл конструкциялары болгаш механизминерни эптеп кылган.

Цимлянскиниң гидро беддиринде кылдынган чүддөр: 12,75 километр-уң дурттуг чер плотиназы, демир-оруктуң болгаш чагаалы-даа оруктарының эрттер черлерин кылган, 495,5 метр узун дурттуг демир бетонну суг дамчытыр кудар плотина, суг күжү-биле ажылдаар электри станциязы, судно чорур шлюзтер, Доннуң магистральдык каналының дөзүндө тудуг черлери, Цимлянскиниң механизастатынган порту болгаш ыяш баазасы, 76,4 миллион кубометр хемчээлди чер ажалдарын күүсеткен. 1,9 миллион кубометр хемчээлди бетонну болгаш демир-бетонну салган. 14 муң тонна хемчээлди демир адагаштары кадалан. 13 муң тонна деңзиги металл-конструкциялары болгаш ажылдап-дериглерин эптеп кылган.

Бирги ээлчег—Ростов областың 100 муң гектар кандаашкынының черин—бирги ээлчег сугарарының аргазы хандырынган. Волга-Доннуң судно чорур каналының тудугу совет улустун талазында калбак деткимчеге журашкан. Ажалдары хуусааның бетинде доозарынын талазы-биле Волга-Доннуң судно чорур каналының тудугжуларына дузаалаар деп изин-биле күзөвшишаан, заводтарыны болгаш фабрикаларының ажылычыны, албан хаакчыттары, инженерлери болгаш техниктери тудугнуң чагыларын кыска хуусаанын дургузунда күүседирин хандырып берип турганнар.

Канчаар-даа аажок улуг күштүг, боду шимчеп чорур экскаваторлар, довурак сордуур улуг-улуг снарядтар, автоматчыдып каан бетон заводтары, бедик будурукчулугу бульдозерлар, скреперлер, муң-муң автомашиналар каналдары казарына, гидротехниктиг тудуларны тургузарына ажалдап турганнар.

Волга-Доннуң судно чорур каналының тудуг черинге арматурал бетоннар, чер казар болгаш эптеле кылыр ажалдары долзуу-биле механизастаан болгаш электржик-

вен тургай.

Тудугну Силерниң дорту-биле удуртуп турганыңар, тудуг чериниң хүн-бүрү ажылдарына изин-биле киржилгелер, Силерниң деткимчелер болгаш сумелеринер биске чаа-чаа күштү болгаш энергияны берип, таваржып келген бергелерин ажырттеринче сорук кирип, Волга-Доннуң судно чорур каналының тудушкунун кыска хуусааның иштинде доозарынга биске дузаалаан.

Тудуг-монтажтың бүгү-ле кол-кол ажылдарын 3 айларны дургузунда доозупкан турган. Ленин—Сталинның партиязынга удуртулганы чагаадыкчы улус, тургузукчу улус—чүгө совет улус ол хире темпиги ажалдап шыдаар.

Волга-Доннуң судно чорур каналының тургузукчулары болгаш оларга машиналарны, дериг-херекселдерин, санаашкыны болгаш төлөвилелдерин берген дыка хөй муң инженерлер болгаш ажылчынар—бүгү-ле совет ажыл-ишчилер канчаар-даа аажок улуг хемчээлди сорулганы күүсеткенер.

Волга-Доннуң судно чорур каналында 13 шлюзтар, Доннуң миллион-миллион кубометр суун каналче болгаш суг кадагалалыны дүн-хүн иштинде сордуруп кирип турар канчаар-даа аажок улуг күштүг 3 насос станциялары тургустунган. Ол шыкаш 3 плотиналар, нити шөүлгени 12,5 километр дурттуг 10 чалдар, бетондан кылган суг эрттирер 7 черлер, пароход доктар 10 приставнар болгаш доктар пункттар, 3 паром жижилер, Калачевскиниң механизастатынган порту, 8 көвүрүглер болгаш канал чогуунуң автомобиль оруктары тунган. 58,5 миллион кубометр хемчээлди чер казар ажылдар күүсеткенер. 1 миллион кубометр хемчээлди бетонну болгаш демир-бетонну салган. 2,46 миллион квадрат метр хемчээлди шөлдө даш төп чыгган. 28 муң тонна ажал деңзиги металл конструкциялары болгаш механизминерни эптеп кылган.

Цимлянскиниң гидро беддиринде кылдынган чүддөр: 12,75 километр-уң дурттуг чер плотиназы, демир-оруктуң болгаш чагаалы-даа оруктарының эрттер черлерин кылган, 495,5 метр узун дурттуг демир бетонну суг дамчытыр кудар плотина, суг күжү-биле ажылдаар электри станциязы, судно чорур шлюзтер, Доннуң магистральдык каналының дөзүндө тудуг черлери, Цимлянскиниң механизастатынган порту болгаш ыяш баазасы, 76,4 миллион кубометр хемчээлди чер ажалдарын күүсеткен. 1,9 миллион кубометр хемчээлди бетонну болгаш демир-бетонну салган. 14 муң тонна хемчээлди демир адагаштары кадалан. 13 муң тонна деңзиги металл-конструкциялары болгаш ажылдап-дериглерин эптеп кылган.

Бирги ээлчег—Ростов областың 100 муң гектар кандаашкынының черин—бирги ээлчег сугарарының аргазы хандырынган. Волга-Доннуң судно чорур каналының тудугу совет улустун талазында калбак деткимчеге журашкан. Ажалдары хуусааның бетинде доозарынын талазы-биле Волга-Доннуң судно чорур каналының тудугжуларына дузаалаар деп изин-биле күзөвшишаан, заводтарыны болгаш фабрикаларының ажылычыны, албан хаакчыттары, инженерлери болгаш техниктери тудугнуң чагыларын кыска хуусаанын дургузунда күүседирин хандырып берип турганнар.

Канчаар-даа аажок улуг күштүг, боду шимчеп чорур экскаваторлар, довурак сордуур улуг-улуг снарядтар, автоматчыдып каан бетон заводтары, бедик будурукчулугу бульдозерлар, скреперлер, муң-муң автомашиналар каналдары казарына, гидротехниктиг тудуларны тургузарына ажалдап турганнар.

Волга-Доннуң судно чорур каналының тудуг черинге арматурал бетоннар, чер казар болгаш эптеле кылыр ажалдары долзуу-биле механизастаан болгаш электржик-

ажылдап турган. Цимлянскиниң суг беддириниң нити хемчээли 28 миллион хире кубометр плотиназын довурак казар 26 снарядтар дүргөн арга-биле касканнар.

Коммунизмниң улуг тудуу болза, чурттуң иштинге оон-даа өске улуг-улуг тудуларга боттарының чедип алган дуржулганы бээринең беле тудугжулар кадрларын белеткээриниң кайгамчыктыг школалар болган. Партияжи болгаш партияжи эвес-даа большевиктер—экскаваторщиктер, бетонщиктер болгаш скреперистер, крановщиктер болгаш чолаачылар, суг механизаторлары болгаш эптекилер, арматурщиктер болгаш септекилер-даа бедик техниктиг культураны көргүзүп, ада-чурттуң эң чаа техниканы шийгээдириниң болгаш ажылдарынын мергежилдиг хевирин көргүскенер.

Гидротехниктиг тудушкунга чаа техниканы болгаш күш-ажылды, бугу-ле сордуруп үндүрүшкүңү организастаарынын муракчы аргаларын ажалдааны дээш тудугнуң дыка хөй ажалдакчылары Сталинчы шийгээлдерин тыыскаан.

Волга-Доннуң судно чорур каналынын оларга партияны болгаш чазактын бергени бедик бүүрели-биле сорук киригенин тудугжулар коллективни болза, коммунизмни бирги тудуун чедишкенин доозары дээш демиселди калбарган. Экскаваторщиктерин болгаш чолаачыларын канчаар-даа аажок калбарган социалистик чарыкы болза, оон-даа өске ажылдыг ажылчынарга үлгөр болган. Муң-муң тудугжулар социалистик хүлээлгелерин хуусааның бетинде күүседир дээш чарыкка киргенер.

Ажылчыларын болгаш инженерлерин масалай социалистик чарыкы, тывыгыр-чогаадыкчы көдүрүшкүңү болгаш эгелекчи чоруктары—тудугнуң шимчедикчи күжү ол болган. Кижилерин чер болганында күш-ажылы маадырлыг чорукче сорук кирип турган партия болгаш комсомол организациялары болза, ол чогаадыкчы күш-ажылдын үнөр дөзү, сагыш-сеткили болуп турганнар.

Эргим Иосиф Виссарионович! Бистер боттарыныкы күжүвүстү, биливисти, чыгынган дуржулгаларыны бистин төрөөн чуртувустуң күчү-шыдалын улам ынай быгыларларына моон сонгаар-даа бээр бис. Коммунизм тургузукчуу деп атты бедни-биле эдилээрден үнелиг чүве бисте чок.

Совет улустун болгаш бүгү-ле буртуугаар депшилгелиг кижини төрөлгөтенин өөрүшкүзү болгаш аас-кежинге хөй-хөй чылдарда чурттаарыны болгаш кан кадык болурунары эргим Иосиф Виссарионович Силерге сеткил-сагыжыктың ханызында күзөвшишаан.

Кижини төрөлгөтө коммунизмче баар орукту салып берип турар бистин улуг Төрөөн чуртувус делгезин!

Маадырлыг совет улус, чогаадыкчы улус, тургузукчу улус делгезин!

Бистин төрөөн Совет чазавыс делгезин!

Бистин бүгү-ле тиелелгелериниң сорук кирикчизи болгаш организакчызы, коммунистерниң улуг партиязы, Ленин—Сталинның партиязы делгезин!

Совет улустун улуг баштыңчызы болгаш башкызы, коммунизмниң генилгиг тургузукчуу, тайбынның тук тудукчуу эш Сталин делгезин!

Алдарлыг кадарчы болгаш аңчы

Танды районун Ары-Бажында Ленин аттыг колхозтун хойжузу эш Чал-Баштың 1949 чылда колхозка кирген. Эш Чал-Баштың мал ажылынга ынак, дуржулгалыг болгаш ажал-ишке чүткүлдүүн, оон-биле кады эрес аңчы болурун колхозчулар оон мурунда эки билер турган.

Күш-ажылга ынак, бодунуң хүлээлгенин ак-сеткилди күүседирине чүткүлдүү колхозчу Чал-Баштың малдын одар-белчириин, оран-савазын, ажалгазын мал ажылынын тускай эртемниглериниң айтышкыны сүмезин эзугаар күүседип турар. Оон мал каларын, чурттап турар черлери кыжын Изиг дагга, күзүн, чазын Алгы Хөл чанынга, чайын Дөс-Хөл мурунда оорганга турар. Ол черлериниң оыт-сиги, агаар бойдузу шээр малга кончуг таарымчалыг деп чүвени хойжу Чал-Баштың эки билер.

—Ам 64 хардыг мен. Кижини аялга-ынакшылыг болуруга, кыраанын-даа тоовас, соруктуг апаар чүведир. Колхозтун малы дээрге, бистин колхозчуларын нити өңүзү болгай. Ону өстүрери мезн хү-

лээлгем болур—деп эш Чал-Баштың бодунуң сеткил-сагыжының ханызында чуугаалап турар.

1949 чылда турганынга болаарга, оон малы ам 5 капта өскөн. 1951 чылда пландан ажыр 24 хураган, 1952 чылда 50 хураган алган.

ПАРТИЙНИ АМЫДЫРАЛ

Социалистиг хүлээлгелерни боттандыраар

1952 чылда Чаа-Хөл районуун партия организациалары ажил агый болгаш культура тургузуушкунуун адырларына чаа чаа чедикши...

Чылдын баштайгы чартынын тургузууда социалистиг чарышты чорудуугазынын талазы-биле партия райкомунун бюрозунга 3 удаа айтырлыглар чугаалажып көргөн болгаш партиянын 2 эге организациаларынын илеткелдерин дидичкан.

Социалистиг чарыштын күүселдезин партия организациаларынын, колхозчуларын нити хуралдарына чугаалажып эрткен. Социалистиг хүлээлгени күүседир талазы-биле "Бай-Булуң" колхозтун ажилчиликтери аки ажилдаан. Ол колхоз часын хову ажилды чогуур хуусаавында агротехниктиг бедик денелге күүсеткен. Сиген кезилдези белекел ажилы эки чогуруду, ам ол ажилче массалык-биле көргөн болгаш күрүгеге дүк дүлээр планын ажыр күүсеткен. Левия аттыг колхозта партия эге организацианы социалистиг хүлээлгелерин күүселдези дээр база-ла багай эвес ажилда турар.

Чаа-Хөл МТС-тин трактористери

эштер Тамган-оол, Мешпей-оол, Самбила, Түктүг-оол, Имжижик, Дарый-оол олар часын хову ажилынын үезинде ажил нормазын хүнбүрү 120-150 хуу күүседип турганнар, механиктер Рейя, Макаренко, Зарубин олар кызымаккай ажилдап келгеннер. Ол ышкаш МТС-тин агроному эш Честякова бодунун харылаан участоктарына часын хову ажилынын агротехниктиг чурумунун эки күөстөргөн. Ынчаваш, МТС-тин механик заторлары бо чылдын часын хову ажилын эрткен чылга бодаарга элвен бедик шынарлыг күүсеткеннер.

Районуун ажилчы чоңуу улус ажил-агыйын сайзырадырын чедикшинин планын нитизи-биле 140 хуу күүсеткен. Часын тарылга планын 101 хуу күүсеткен. Колхозтар тараанын бир дугаар суггарылазын дозуп, ам ийи дугаар суггарытанын массалык биле эгелээн.

Районда мал бэжи өздөдөлиг болган. Колхозчу малчыларда мал өстүрүр талазы-биле муракчы эштер коңчуг хөй болуп турар. "Победа" колхозтун хойжузу эш Седик төрөөн 210 хойдан 216 хураганны камгалап алган. "Бурунгаар" колхозтун чылгы мал фермынын эргелектиз эш Кечилек бодунун хүлээлгенин ажил херек кырынга эки күүседип, бо чылгы областын күүсекчи комитетинин 800 рубль шыналын алган. Областын ажилчы чоңуунун эш И. В. Сталиннын мурунуга алган социалистиг хүлээлгелерин холбаштыр районун колхозчулары боттарынын хүлээлгелерин күүседир дээр улам

сырый катыжып турар. ВКП(б) райкомунун лекторлар бөлүүнү кезигүнери районуун ажилчы чоңуун ортузунга илеткелдерни болгаш лекцияларны доктаамал кылып келген. Партия эге организациаларынын агитаторлары боттарынын организацик болгаш кижизидикчи хүлээлгелерин элвен иделкейлиг күүседип турарлар.

Ынчалза да, социалистиг чарыштын чартык чылда чоруп келген түнели улуг четпестер барын тодаргайлаан. Районда колхоз туудуурун планы күүсетимейн турар. Кызыл-Даг сумузунда эш Таржай даргаларга "Бурунгаар" колхоз туудуг планын бо чылдын база күүсетпейн баарыга чоокшулаан. Молодо аттыг болгаш "Победа, колхозтар туудуг ажилына база кошкатканнар. Ында партия эге организациаларынын секретарьлары эштер Севди, Комбу, Чигден колхоз туудуун сайзырадыр талазы-биле улуг башкы Сталиннын мурунуга алган хүлээлгени чогуур өй-шаанда эрестиг күүседир дээр туудугжулар ортузуна партиянын политиктиг кижизидилге ажилын болгаш социалистиг чарышты тодаргай удуртурун күштелдирер уjur луг.

Ам үеде районуун партия организациаларынын мурунуга туруп турар кол сорулга болза, ажилчы чоңуун ортузунга партиянын мас са-политиктиг ажилын калбартып, 1952 чылда ажил агый, культура тургузуушкунуун талазы-биле планын оңаалдарын ыаыла боттандыраар болур.

Т. БЕГЗИ, ВКП(б) Чаа-Хөл райкомунун секретари.

Партия өөредилгезиниң түнели

Бий-Хем райони, партия организациалары эрткен өөредилге чылда партия чарыдышкынын системазыга өөредилгени организациастыг эрттеринге чамдык чедикшиликтерин чедип алган. Районуун партия чарыдышкынын системазына 480 коммунистер болгаш партия кезигүү эвес активчиляр хаара туттунган. ВКП(б) төөгүзүнү доочу курау өөренирин талазы-биле 12 бөлүмүр, оон иштинде бедиктен хевирини 2 бөлүмүр, 5 полишколар ажилдап турган. 62 коммунистер болгаш партия кезигүү эвес активчиляр марксисчи-ленинчи теорияны боттары өөренип турганнар.

Партия чарыдышкынын бүгү адырларына программа эсугаар материалдарын өөренип эрттери июнь 1-де дозудган, түнел кичөөлөр болуп арктилдөө. 17 бөлүмүрүн болгаш политшколарын 14-дү өөредилге программанын бүрүнү-биле доосканнар.

"Өөк" союзунда (пропагандиски эштер Микеев, Кандаура, Панфилов), Турабын ортумак болгаш Хадыйн чедик чылшколарында (пропагандиски эштер Сели-

на, Кааева) бөлүмүр түнел кичөөлөргө эки белекелдиг кижини-биле түнел кичөөлөргө эки түнелди көргүскөн.

ВКП(б) төөгүзүнү доочу курау өөренирин талазы-биле бөлүмүрге өөренип турган динвакчыларан эштер Дорощев, Киришнина, Очур, Садовников, Голусуи, Емельянова, Широкки, Ершов, Коңчай, Дымыс-оол, Сендик-оол, Шогжал, Сандый болгаш өскелер даа билгини эки шингелди алгангы түнел кичөөлөргө көргүскөннер.

Марксисчи-ленинчи теорияны боттары өөренип турарларын иштинде эштер Сычев, Селаня, Некоркина, Каралин, Цалин, Хомутов, Дутов олар өөренири-биле тускай планына алган темаларын чедикшиликни өөренип алганнар.

Чедикшиликтер-биле чергелештир партия чарыдышкынын ажилында улуг четпестер бар болуп турган. Чүл дээрге, ВКП(б) райкомунун бюрозунда эгелеш партия эге организациаларына чедир организацик ажилды кошкач чорутканын 33 коммунистер өөредил-

генин кавдыг даа хевиринге өөрсимейн келген.

Партия эге организациаларынын секретарьлары, ВКП(б) райкомунун партия кабинетин (эргелектиз эш Бунин) болгаш ВКП(б) райкомунун бюрозунда тускайлап тургускан штаттан дашкар консультантылар эштер Суков, Цалин, Сапчай, Макаев олар марксисчи-ленинчи теорияны боттары өөренип турар коммунистерни өөредилгенин углап-башкарып, контролдавайын турганнар. Оон учурунда чамдык коммунистер эштер Сметанова, Себревников, Даржаа, Стрельцов, Хлопушин база школа башкылары эштер Зотова, Янгулова, Кошкаророва болгаш өскелер-даа боттарынын идея-политиктиг денелни бедидеринге чүгү-даа кылбааннар.

Ам сорулга болза, эрткен өөредилге чылда партия чарыдышкынын системазына турган четпестери келир өөредилге чылда дапкырлазас төлөөдө, чаа өөредилге чылдык белекелди амдыгааштан эгелеп эки чорудары чугула.

М. КАВАА-САРЫГ.

Заготзернонун хүлээп алып пунктуларын үлегерлиг белектээр

Тыванын көдээ ажил-агыйыны ажил-ишчилери болза, 1952 чылдын сентябрь 20-ге чедир тараа дужаарынын планын күүседир болгаш МТС-терин ажилы дээрш натуре-биле үзе санажыр, 1953 чылда тартып тараа культураларынын, хөй чылдарда үнер сипеннерин үрезинини үрезин фондусун дозузу-биле уруп белектээр деп совет улустун улуг баштыкчызы болгаш башкызы эш Сталина чоруткан чагаазына хүлээнгеннер.

Бистин областын тараажиляр эрткен чазын кызымаккай ажилдааннар: часын тарылганы областын колхозтары чогуур хуусаада бедик агротехникалык денел-биле эрттирген. Оон тодаргай херечизи болза, областын колхозтарынын болгаш колхозтарынын шөлдеринде чагаай-биле үнүп турар тараа болур.

Амгы үе—белекел пунктуларынын органынын ажилдакчыларына эң-не харысалгалыг үе. Тараа белекелдиниң хүлээп алып пунктуларынын материал техниктиг баазаны чогуур өйүндө, эки шынарлыг белектээри, а ол ышкаш дужаатынын келир тараанын хүлээп алышкынын үзүкелдиришкени чокка чорудары, тараанын шын уруп, кадалгалаары белекел пунктуларынын ажилдакчыларынын амгы ажилындаан улуу-биле хамааржып турар.

1952 чылдын дүжүдүнчү тараанын хүлээп алырына болгаш уруп, кадалгалаарына онза кичээнгейни совет чазак салып турар. 1952 чылда бистин областын белекел пунктуларынын иштир ишкер кемчээлди 5 мун тонна тараа харугда кирер тараа шыгжаар чаз черлерин туларынга акша хөрөнгини күрүмеден аяп турар. Өвүр, Тес-Хем, Сут-Хөл районнарга болгаш Кызыл хоорайга тараа уруп складтар тараа дужаалганын эгелээриниң өрөк мурунда туттунган турар уjurлуг. Оон ынай Чадаанага, Шагаан-Арынга, Туранга болгаш Сарыг-Сепке көжүп чоруур кылдыр таарыштырган тараа кургакчыларын тургузары-биле белекел турар. Кызылга, Чадаанага, Туранга машиналардан тарааны дүжүрениге аякгаар боду ажилды дүжүрүкүлери алган.

Бо чылдын июнь 25-те алдынган иделелерден көөргө, областың иштинде складтарын септелгези 92 хуу, дензилерин септелгези болгаш четчелээшкени 75 хуу, тараа арыглаар машиналарын 85 хуузу, лаборатория херекселдери 100 хуу белекелетинген болуп турар. Ол ышкаш тараа складтарынын туудуу областын иштизи-биле 60 хуу болган. Тараа дужаарынын үезинде эң чугула чүлү болур чуртталга бакчылары-

нын туудуу оожум чоруп турар: туудуу ажилынын чүгөс 55 хуузу кылдыган. Бо түнелдер болза, чаа чылдын дүжүдүнчү чагай тараанын хүлээп алырына чедир белекел пунктуларынын ажилдакчыларынын шынарылыг, шалыктын өзү-биле ажилдаарын негеп турар. Белекел пунктуларынын чамдык директорлары тараа хүлээп алырына боттарынын белекел пунктуларын бүрүн белектээр дээр кызымаккай ажилдап турар.

Чижээ, заготзернонун Чадаана пунктузунун директору эш А. С. Федоров Сут-Хөл тараа складын туудуун эки кылдыр доостурган, хүлээткен болгаш Өвүр складын доостурар деп турар. Кол пунктуда болгаш салбыр пунктуларда-даа складтарын септелгелерин колдуунда ла доозуп турар, тараа арыглаар машиналар, лаборатория херекселдери, шоодай савалар болгаш брезентилер шуптузу септегинген болуп турар.

Кызыл-Мажалыкта белекел пунктузунун директору эш Н. Н. Бабаарыкин складтарын, тараа арыглаар машиналарын, тараа кургакчыларын болгаш лабораториянын херекселдерин септелгезин бүрүнү-биле септеп алган.

Ынчалза-даа, бо хире харысалгалыг ажилды чогуур негелдизинге чедир хандырбайн, олутпай чоруун көргүзүп турар удурткучулар база бар. Чижээ, И. О. Зыков (Шагаан-Арында белекел пунктузу), эш Кандауров (Кызыл хоорай) олар тараа уруп складтарын септелгелерин бестин чүгөс 81,0 хуу чедир чорутканнар.

Тараа дужаалганын үлегерлиг эгелеп ону эрттиренин, шын кадалгалаарынын херээнге техниктиг баазаны белектээр чорук эң-не чугула чүлү болур. Бо чылдын июль 20-ге чедир заготзернонун бүгү-ле пунктулары бүрүн белекелдиг турзун дээр тараа складтарынын туудуушкунун болгаш септелгезин дүрген темпийлиг чорудар херек. Ажилды чүгөс складтар туудуушкунуңе болгаш септелгезинче угландыргаш, өске белекелдерин дугайын утуп болбас: дензи, лаборатория, тараа арыглаар машина, сава, пунктулар-же кирер оруктар база-ла септелгезинде хыналданы чорударын негеп турар болгай. Ол ышкаш складтарын, хал-саваларын, брезентилерин болгаш склад чанынын девискээрин дезинфекциялар ажил чугула негетинип турар.

Тес-Хемде, Өвүрдө, Кызылда тараа складтарын, а Шагаан-Арында, Туранда, Сарыг-Септе чуртталга бакчыларын дүрген темпи-биле, шынарлыг кылырынче онза кичээнгейни салыры чугула.

Чугула документилерин, өөртке уаур херекселдерин—кудуктарны, суглуг доскарларны, эленинги харжактарны, ведроларны четчир санын-биле пунктуларга белектээри чугула.

Ол ышкаш пунктуларга ак-сеткилдиг, шыныч, хынаатынган ажилдакчыларын хүлээп алып болгаш тараа белекел херечини бүгү-ле ажилдакчылары-биле тараа дужаалганын эгелээриниң мурунда «хүлээп алышкынын, тараанын шынарын хынаарынын, урарынын болгаш кадалгалаарынын дүрүмнерин дугайында болгаш тараа дужаакчылары-биле санажырын дүрүмнерин дугайында» семинарын кыска хуусаа иштинде эрттирери негетинип турар. Пунктуларын ажилдакчылары болза, тараа хүлээп алышкынын дүн-хүн-даа чокка шынарлыг, шалыктын чорударынын харысалганын туюлунга чедир билген турар.

Бо чылдын тараа хүлээп алырынын ажилына бистин кол-кол белекел пунктуларынык бүрүн хандырлыгылыг, тараа кургакчыларын дугайында болгаш дүн-хүн-даа чокка эки мастерлер болгаш одакчыларын ачызы-биле шынарылыг ажилдап болурунче пунктулар директорлары сагып салыр уjurлуг. Мастерлерин, одакчыларын тваржыр кижилерден шилип алдыры чугула.

Пунктуларын директорлары боттарынын пунктуларына үлегерлиг, культурулук байдалды чедип алып, пунктуларга лозунгуларын, плакаттарын, көргүзүп самбыразын, агит-хуудустарын, а ол ышкаш тайлабыр ажилдарын организастаар. Тараа дужаалганын үезинде тараа дужаакчыларына калбак тайлабыр ажилдарын үзүктелишкени чокка чорудары эң чугула ажил болуп турар. Тараа дужаакчылары боттарынын тараанын чогуур негелдизинге чедир кургакчы арыглаар төлөөдө, пунктунын чанынга серилиг болгаш сери чок-даа тараа кургакчыларын белектээр херек.

Тараа дужаалганын келгеннерден тарааны шынарлыг, үзүктөл чок, шалыктын хүлээп алгаш, бүгү-ле негелделерин эсугаар кадалгалаары болза, тараа дужаарынын күрүне планын долдур болгаш ажыр күүседир дээр демиселге эң чугула сорулганын бирээзи болур.

Социалистиг чарышты калбартып турган, 1952 чылдын чагай дүжүдүнчү тараанын хүлээп алырына заготзернонун хүлээп алып пунктуларын бүрүн, бүгү тала-биле үлегерлиг белектээри — белекел пунктуларынын ажилдакчыларынын эң харысалгалыг, хүндүлүг хүлээлгези болуп турар.

ДЕЕВ, «Востокзаготзернонун» тыва область конторазынын эргелекчизи.

Күүселденин хыналдазы—большевикчи удуртулганын методу

Ленин—Сталиннын партизынын удуртулганы-биле совет улус ажил-агыйга база культура тургузуушкунуңа бүгү талазы-биле төөгүзүп тилелгелерин чедип алган болгаш социализмден коммунизмге чорутушчалыгы чедикшиликни боттандырып турар. Чедип алган чедикшиликтер болза, большевик партияннын шыларангай политиказынын түнели, партия организациаларынын чорудуп турар организацик ажилынын түнели болур.

Тилелге боду кажан-даа чедип келбес, ону күш-биле чаалап алып чүвө—деп эш Сталин өөредип турар. В. И. Лениннын өөрединиң көжүгүшүзүн, И. В. Сталин организацик ажилды уjur-дузанын чаа бедик чадаме көдүргөн. Кажан шы шугуму берген соонда, айтырыгы шын шийтирилген соонда, ажил-херектин чедикшиликни боду организацик ажилдан, партияннын шугумун амдыралга боттандырып чорудары дээр демиселди организастаарындан, кижилерин шын шийди алдырында, удурткуч организацик шийтирилдериниң күүселдизи хынаарында замаржыр—деп эш Сталин чугаалаан.

Организацик ажилда кол чүвө—кижилерин шийди алыры болгаш күүселденин хыналдазы болур. Күүселденин хыналдазын шын тургузары болза, большевикчи удуртулганын кол методу болур, ол болза, бюрократизм-биле, кашкарлар олушпай чорук-биле болгаш партияннын шугумун язы-бүрү хевирлиг хажырлар чоруктар-биле демиселди шийтирип уjur-дузалыг болур. Күүселденин хыналдазы ажилдакчыларын харысалганын күштелдиреринге, оларын чурумун бы-

жыдарына арганы бээр болгаш партия, совет, ажил-агый болгаш хөй нити организациаларынын ажилын экижидеринге дузалаар.

Ову партия организациаларынын ажилынын практикасында хөй санын фактылар-биле көргүзүп болур. Каа-Хем районуун "Сталинский путь" колхоз дыка үр үеде чыдып каап турарларын бирээзи болуп турган. Ол болушкунун чылдаганнарын өөренип көөр деп ВКП(б) райкомун шийтирилээ. Артельдин удурткучлары үр үезин иштинде колхозтун чыдып каап турар байдалын бүгү-ле боттуг чылдаганнар-биле, ылгыны мергезиндиг кадрларын четпези-биле тайылбырлаарын оралдажып турган. Колхозка кадрлар-биле райком дузалаан. Ынчалза-даа, оон биле кызыгаарлатылган.

Ажил-херектин чыдып каап турган чылдагына болза, артельдин баштаар черинин ажилынын шын эвес стилинде, колхозчуларын нити хуралдарына болгаш партия организациазынын хуралдарына хүлээп аяп турган шийтирилдерин күүселдизи дээр үргүдүчүн хыналдазын чорутканында деп чүвөгө ВКП(б) райкомунун ажилдакчылары бузурзаванер.

Байдалды экижидери-биле, колхозтун удуртулганын дузалаар дээр партия райкомун ынаар бодуун инструкторларын чоруткан. Олар колхозка баргаш, бүгү чүүлдерин илердеп, партия эге организациазынын секретарына ажилда частырылганын чылдаганын айттып берип, ажил-херекти канчаар экижидерин чугаалап берген. Дузалыгы даянышкан, колхозтун партия организациазы агитация-

массалыг ажилды таарыштырып чоруткан, күүселденин хыналдазын кичээнгейни углатырган, колхозчулар-биле дириг харылзаа күштелген. Эрткен чылдын декабрьда "Сталинский путь" колхозта партия эге организациазынын ажилын дугайында отчётту ВКП(б) райкомунун бюрозунга чугаалашкан. Орта элвен хөй ажилдарын чорутканы илерез. Бүдүргөге коммунистерин авангартыг роль бедөө, олар партияннын болгаш хөй нитинин амдыралына иделкейлиг киржир апарган. Колхоз бо чылдын часын тарылганына эки белекелген болгаш ону бедик агротехниктиг денелге эрттирген.

Часын хову ажилдарынын баштайгы хүннеринде Танды районуун Калинин аттыг колхозунга күшажыл багай организастагына турган: колхозчуларын чамдызын шөлчө орай үнүп турган, сугну өйүндө сөөртүп чедирбени-биле тракторлар хөй уелерин анаа курууга туруп эрттирип турган, кызыр, чазар материалдар сөөртүрү үзүктөлип турган. Партия организациазы хову болгаш трактор бригадаларына масса-политиктиг ажилдарын чоруттайн турган. Райком бюрозун артельде ажил-иштин байдалынын дугайында колхоз дарганын база партия эге организациазынын секретарынын отчёду даянып, тодаргай шийтирини хүлээп алган.

Ола хун колхозче райкомун пропаганда болгаш агитация калдыны эргелектизи эш Шабоганов, райкомун инструктору эш Волков чорупканнар. Коммунистер райком бюрозунун шийтирин чугаалажып көргөн. Хуралга парти-

жи күштерин хову ажилдарына канчаар таарыштыр тургузарын чугаалажып, хову болгаш трактор бригадаларынче агитаторлар чорударын шийтирилээн. Механизаторларын хуралын база чоруткан, орта трактористерин ажилын моондактап саададыр улуг четпестерин илереткен болгаш ол четпестерин чыгалайп талазы биле хемгелерин чугаалажып көргөн. Бо бүгү боттуг ажилдар артельдин ажил агыйына жодаашкынарны болдурбазынгуа дузалаан.

Партийни ажилдын денелни көдүрениге, ажил-агыйын удуртуун экижидеринге, ажилдакчыларын оларга дааскан ажил херээ дээр харысалганын бедидеринге күүселденин хыналдазын күштелдирери Танды районуун партия организациазына шынчын дузалаан. Күүселде хыналдазын хевирлерин болгаш аргаларын хөй язы болур: партия организациаларынын ажилын бүгү адырларын хынаар, оон соон дарый оларын удурткучларынын отчёттарын даянап чугаалажыры; партия ажилынын ангы-ангы айтырлыг талазы-биле, база удурткуч органынын кандыг бир шийтирилдерин күүседип турар дугайында илеткелдерин даянаары; чер-черлерден кирип турар бижимел отчёттарын, протоколдарын, информацияларын ханы анализ кылыры болгаш оон-да өске. Күүселденин хыналдазын экижидип тургузарынын эң-не шийтирилги чүлү болза, партия организациалары-биле дириг харылзаа болур. Эш Сталиннын айтканы болза, даалгаларын күүселденин хынаары—ол чүл дизи, чүгүн-даа мурунда, чер-черде ажилды күүселденин херек кырында түнелдери-биле хынаары болур.

Ындыг хыналданы ханы болгаш ажил-херекти билери-биле үргүлчү чорударына партия негеп турар.

Эренгей хыналда болза, эренгей шийтирини хүлээп алырына чедир. Хыналданы чорудуп турар партия ажилдакчынын сорулганы болза, четпестерин тодаргайлап турар чидик фактыларын чыгаш, оларын дугайын удуртуп черге илеткээри болур. Эң кол сорулга болза, четпестерин уузткар талазы-биле ол черин партия организациазына дузалаары болур. Хынакчы коммунистерге ажил-ишчи сүмелерин бээр, ажилды экижидеринге чүгү кылза чогуурун айттып бээр херек.

Партия организациалары шийтирилдер болгаш директивалар чүгөс күүсекчилерге чогуур өйүндө четпези дээр эвес, харын оларын амдыралга боттандырып организастаар дээр сагыш салыр уjurлуг. ВКП(б)-нин Танды болгаш Каа-Хем райкомарынын ажил практиказынын көргүзүп турары болза, хүлээп алган шийтирилдер күүседир дээр партия организациаларына практиктиг дузаны көргүзери-биле харысалгалыг ажилдакчыларын оңче чорудары күүселденин хыналдазынын херээнге улуг ажыктыг болуп турар. Чижээлээрге, ВКП(б)-нин Каа-Хем райком кавдыг-бир чугула айтыры талазы-биле шийтирини хүлээп алгаш, айткан хемгелерин күүседир сорулга-биле колхозтарда болгаш бүдүргөлөргө партия организациалары дузалашсын дээр райкомунун ажилдакчыларын, бюро кезигүнерин чорудуп турар.

Күүселде хыналдазын шын тургузарына улуг рольду партия райкомарынын инструкторлары ойнаар. Партиянын удуртуп органынын шийтирилдер күүседир дээр үргүлчү хыналдазы, партия организациаларынын ажилды экижидеринге хун-бүрүнү практиктиг дузалыкчы болза, ин-

структор бүрүзү чугула хүлээлгези. Мынчаваш, инструктор партия эге организациаларына үргүлчү барып, үезин хөй кезин дириг практиктиг ажилга чарыгдары эргек чугула.

ВКП(б)-нин Бий-Хем райкомунун удурткучлары инструкторларын ролун шын билген болгаш оларын күжүн чөптүг ажыглап турар. Райком секретарынын инструкторлардан дириг организацик ажилды, бүгү-ле ажил-агый, политиктиг сорулгаларын шийтирилдери-биле партия эге организациаларына практиктиг дузаны чедирери негеп турар.

Күүселденин хыналдазын доктаамал чорудар болгаш ону удурткучулар боттары иделкейлиг чорудар херек. Үргүлчү эвес, а чүгөс чамдык таварылгаларда чорудуп турар хыналда бедик түнелдерин берип шыдавас. Улуг-Хем районуун Жданов аттыг колхозта партия организациазынын бюрозунга мал фермазында ажилдын байдалын каш удаа чугаалашкан. Хүлээп аяп турган шийтирилдерде улуг четпестер барын демделгезин: мал ажилдакчыларынын ортузунга агитация-масса-лыг ажилды багай тургускан, трудолюбенин үчүт-данзын багай тургускан. Моон журунда артель бодунун сорулганы күүсетпей турар, нитинин мал ажилын көжүдериин планын күүстейн турар.

Партбюро бодунун үндүргөн шийтирилдерин күүселденин хынавазында, четпестерин демделгезери-биле кызыгаарлатынып турганында байдал мырнай экижизөөн. Областын муракчы районнарын партия организациаларын чедип алган чедикшиликтерин чүгүнчү биле тайылбырлатып дизи, ол райондарда устунден куду күүселденин хыналдазы адаанда өрү хыналда-биле катыжып турарында. В. ТКАЧЕВ.

СОВЕТ ТУРГУЗУТ

Бош-Даг суму Совединиң ажылын экижидер

Көдээ Советтер болза, совет эрге-чагырганың эя-не массалыг органны болур. Көдээде ажил-агый болгаш культураның чугула айтырыгларын олар шийтирлеп турар. Районнар Советтериниң күүсумнары, көдээ (суму) Советтериниң ажил-чорудулганын хун-бүрү удуруп, оларнын ажылында четпестерини өй-шаанда илердип, оларга практиктик дузаны көргүзүп, эки дуржулгаларны катыштырып түн-нээр болгаш тарадып непередир күлээлели.

Ындыг турбуже, Чаа-Хөл район Совединиң күүсуму Бош-Даг суму Совединиң ажил-чорудулганын эргежок удуртулганы боттадырбайн, оон ажылында практиктик дуза көргүспейн турар, ынчангаш суму Совединиң четпес ажилда турар. Суму Совединиң органисас-массалыг ажылы сандаргай байдалда. 1951 чылда чүгле 2 сессия, ынчаарга бо чылдың 4 айлар ишинде база 2 сессия эртингер, оон түннелинде ажил-агый болгаш культура тургузушкунун дика хөй чугула айтырыгларын Советке көрбейн, оларны чуугаалажырында депутаттарнын киржир аргазын казан.

Суму Совединиң кончук ховар чыдырып турар сессияларын чүгле өзү барымдаалап, кандыг-даа белеткел чокка эртингер турар. Депутаттарны, активти болгаш көдээ интеллигенцияны Советтин практиктик ажылына кириштирбейн турар. Депутаттар-биле болгаш актив-биле Совет кандыг-даа ажил чорутпап турар, ынчаарга суму Совединиң даргазы Норжук активчилерни мырынай билбес. Сонгукчуларның чагыларын болгаш шүгүмчүлдеги саналдарын чыып албаан, оларны сессияга чуугаалашпаан.

Депутаттарнын ажылыны дугайында сонгукчулар мурнунга өтөдүн органисастан, доктаамал комиссиялар дамчытыр болгаш өске-даа хевирлер-биле Советтин ажылында депутаттарны кириштирерини орунга суму Соведини болза, совет демократиянын принцип каржызы-биле үрөп турар. 1951 чылдың февральдың 2-де суму Совединиң күүсумунун хуралында депутат эштер Бады, Хордуу оларнын ажылынын дугайында өтөдүн диннаш, оларны багай ажилдаан дээш сагындырар деп шийтирлээр. 1951 чылдың февральдың 28-те күүсум хуралында депутаттар Чүлдүм, Маннай-оол оларнын өтөдүн чөтөдүн диннаш, «боттарын» депутат хүлээлгезин күүсетпейн, багай ажилдап турар дээш» бо депутаттарга Советтин күүсуму сагындыр хүлээткен.

Боттарын сонгукчулар мурнунга 1951 чылда чүгле 4 депутаттар өчөт кылганнар. Өчөтүгү сессиянын түннелдерин дугайында сонгукчулар мурнунга 1952 чылда чүгле 3 депутаттар илеткел кылганнар. Бодунун депутат ажил-чорудулганын элээн илепкейли боттандырып, колхозтарга үргүлчү барып, Советтин шийтирлерини хамаатыларга таныштырып, сессияларга шүгүмчүлдеги саналдарны берип турар депутат Сендик чижектиг депутаттар бар. Ынчалза-даа, оон дуржулганын депутаттарнын ортузунга неперетпейн турар.

Суму Совединиң чанында 4 доктаамал комиссиялар тургускан. Оларнын ишинден чүгле улус өөредилгезиниң комиссиясы чамдык ажилдарын чорудуп турар, ынчаарга өскелери мырынай ажилдавай турарлар. Күүсум болза, комиссиялар даргаларын чөвүлөп хуралын чыдыдырбайн, оларнын ажылына активти хандыдып кириштирбейн турар.

Суму Совединиң күүсуму хуралдарын чогуур белеткел чокка эртинер, шийтирлерини төлөвиленип кылбайн, харын хурал өйүндө азы хурал соонда бижип турар. Чамдыкта мырынай шийтир үндүрбейн баар. Чижээлээрге, 1951 чылдың майның 2-де чакы тарылгага

колхозтарнын канчаар белеткенип турар байданын дугайын күүсум хуралына чуугаалашкан хирезинде-ле кандыг-даа шийтир үндүрбөөн. Суму Совединиң күүсумунун хуралдарына болгаш сессияларына Советтин органисас-массалыг ажылын, мал ажылынын байданын, колхозтарнын органисас, ажил-агый талазы-биле бижыглар болгаш өске-даа чугула айтырыгларын чуугаалашпайн турар.

Суму Совединиң сессияларынын болгаш күүсумунун үндүргөн шийтирлерини күүсөлдөин хынавайн турар. Сессияларга болгаш күүсум хуралына бо дугайында чангыс-даа катап чуугаалашпайн, шийтирлерини күүсөлдөин чедирбейн турар, оон түннелинде оларнын дика хөйү күүсетпейн артып калып турар.

Суму Совединиң күүсуму 1951 чылдың сентябрь айдан чылдың төнчүзүгө чедир план чок ажилдап келген, план өзүгар алмыга 1951 чылда 52 санын янзы-бүрү айтырыгларын көөр ужурул турган, ынчалза-даа, чүгле 24 айтырыглар чуугаалашкан. Плянын 1952 чылда база-ла күүсетпейн турар, чижээлээрге, апрель айда күүсум бот-онаалга үндүрүүнү дугайын, майгын саданын ажылынын дугайында, өчөт, Советтин сессиянын шийтирлерини күүсөлдөин көөр деп планнаан. Бо айтырыгларын ишинден «Бай-Будун» колхозта тудуг ажылынын чоруп турарын дугайы деп чүгле чангыс айтырыгны чуугаалашкан, ынчалза-даа, ол дугайында шийтир үндүрбөөн.

Ажылы чоннарнын билдиришкенин болгаш хомудалдарын көрүп шийтирлээр чорукту Советтин күүсумунда четпес тургускан. 1951 чылда кирген 31 билдиришкенин дөрттүн данзылап-бүрүткөөн болгаш чедизин шийтирлеп көрбөөн. Советте херек эмгелди сандаргай байдалда туруп турар.

Суму Совединиң күүсуму социалистиг чарытын багай органисастан. 1952 чылда суму Совединиң күүсуму болза, бодунун хуралын көдээ (суму) Советтериниң социалистиг чарыжынын 1952 чылдагы негелделерин чүгле өзү барымдаалап чуугаалажып, Кара-Талдын суму Соведини чарышка кыйгырар деп шийтирлээр, оон-биле кызыгаарлатынган, хүлээлгелерин биживээр болган.

Хамаатыларнын нинти хуралдарын ховар чорудуп турар. 1951 чылдың эгезинден бээр хамаатыларнын хуралын чүгле 6 катап эртинер, ачаа колдуунда бот-онаалга дугайында айтырыгны чуугаалажып турган. Хамаатыларнын хуралдарын протоколдарын биживейн турар.

Суму Совединиң даргазы Норжук сумуда ажил-херектин туруп турар байданын эки билбес, колхозтарнын ажылы-биле таныш эвес. Советтин ажылын экижидериче хемчеглер аларнын улуу, харын арагаже хандып турар.

Суму Соведи колхозтарны багай удуртуп турар, оларнын ажылынын дугайында өчөттарны Советтин сессияларына диннавайн турар. Колхозтарда тудуг планы күүсетпейн. Тударын планнаан 22 чурталга бажынарындаан чүгле 7-ни тудкан. Мал болгаш культура-амырдыларын тудуг планы үзүлген. Молотов аттыг колхозтун тудуг кылдыр черинде чангыс-даа кубометр ыш чок. Ынчаарга «Бай-Будун» колхозта чүгле 200 кубометр ыш дажыгалатынган. Колхозтарда күш-ажылды сагылга-чурумун бижылар дээш демисеппейн турар. Молотов аттыг көдээ ажил-агый артелинин күш-ажыл кылдып шылаар 203 колхозчуларындаан 1951 чылда 80 киж доктаатынган трудоденин минимумун күүсетпөөн. Ынчаарга 14 киж колхоз бұдурлгезинге мырынай киришпээр.

Колхозтарнын хөй-нинти малдарын өстүрериниң планын 1951 чылда чүгле чаа кирип алган кезигинериниң колхозка салган малынын бо хүнге чедир белеткенинмээн, школа чанында чангыс-даа топкап чок. Ол ышкаш Дөн-Теректе эш школан илеткелге хергелетинер материал чогуун ужурундаан чорувайн турар. Ол школаларнын чогуур септелелерин кылар бооп керээлер чарып алган Сталин аттыг колхозтун даргазы эш Школа, «Дөн-Терек» колхозтун даргазы эш Маадыр-оол боттарын керээлиг хүлээлгелерин күүсетпейн турарын, база Тээли суму Совединиң даргазы эш Онгай-оол школа септелелерин органисастан талазы-биле багай хемчег ал, харысалга чок ажилдап турарын депутаттар чиди-биле шүгүмчүлээр.

Чугаалашкан айтырыглар дугайында сессия тодаргай шийтирлерин үндүргөн.

Тээли школаларнын чаа өөредилге чылынга белеткели кончук багай чоруп турары сессияга илерээн. Чиди чыл школазынын одаар ыяжы

уьжунда күүсеткен, ынчаарга малдын чамдык чүзүннериниң талазы-биле планы күүсетпейн: хөй малды өстүрериниң планын Молотов аттыг колхоз—95,5 хуу, «Бай-Будун» колхоз—94,2 хуу күүсеткен. 1951 чылдагызынга дөмөйлээрге сумунун малындаан 147 баш мал кызырылган, ынчаарга бо чылдың 4 айларында янзы-бүрү чылдагаан-нардаан 167 баш малдар өлгөн.

Бүгү-нинтиниң ыявалы өөредилгезиниң дугайында хоойуну сумуда күүсетпейн турар, өөредилгеже 12 киж хазара туттумаан. Школаларнын өөредилге-кижизилде ажылын багай органисастан. 1951—52 өөредилге чылынын III үлдунда өөредилге шынары: Бай-Будун школазында 81 болгаш Даг-Аразын школазында 75 хуу күүсеткен, ол школада 40 өөреникчилер багай өөренип эртен. Эртен чылын школарга оттулар ыяш белеткеленин планы күүсетпейн барган.

Сумуда культура-чырыдышкын ажылын кончук багай чорудуп турар, кызыл-булун чок, библиотека болгаш номчулга бажынары чок, солуннар номчулганын, беседаларын, лекцияларын чүгле ында-хаа эртинер турар. Сумуда эмнелге салбыры чок, ону чурттагы чон негеп турар, ынчалза-даа, суму Соведини кандыг-даа хемчеглер албайн турар. Бот-онаалга талазы-биле 1952 чылда 5110 рубль чыдылар ужурул турган, чүгле 2630 рубль чыып алган.

Бош-Даг суму Совединиң ажылында улуг четпестер болза, райкүүсум Советтин ажылын четпес удуртканында болган, оон контроль чогуу ажилдап алгаш, ук Совет бодунун хүлээлгезин күүсетпейн, ажылынга улуг частырыгларын болдуруп турган. Райкүүсумун удуртуп турар ажилдакчылары суму Совединге чүгле элчелги ажилдагы компанияларынын үезинде барып тургулаан, ынчаан барып турза-даа, Советтин ажылын сонугуруп хынавайн, ажилды органисастан-рынга дуулашпайн турганнар. Суму Совединиң ажылынын дугайында өчөдүн райкүүсумунун хуралына чангыс-даа удаа диннаваан. Тус-тус айтырыглар талазы-биле район Совединиң күүсумунун хуралына 1951 чылдың апрельдин 12-де «ажылы чонун хомудаларын болгаш билдиришкенин көрүп шийтирлеп турар байданын дугайында». 1952 чылдың январынын 25-те «колхозтарнын удуртуп турарын дугайында» айтырыгларын чуугаалашпа-даа, шийтирлерини күүсөлдөин райкүүсум хынаваан болгаш оларнын канчаа күүсетпейн турарын билбес.

Район Совединиң күүсуму болза, көдээ Советтерини удуртуп талазы-биле бар турар улуг четпестерин чайладып, районун ажил-агый болгаш культураны улам көдүрер дээш демиселге массаны органисастан талазы-биле оларнын ролун шийтирлеп-биле көдүрзе чогуур. Көдээ Советтериниң ажылынын иштинче кирип, ажылын үргүлчү хынап, олар ажылын экижидериче дуза көргүзүп, оларнын ажил-чорудулганын дугайында өчөттарын райкүүсумунун заседанияларына чогуур өйүндө диннап, сонгукчуларнын чагыларын канчаа күүсөлдөп турарын дугайында сонгукчулар мурнунга депутаттарнын өчөттарын органисастан-рынга боттуг дуза көргүзөр. Көдээ (суму) Советтериниң депутаттарынын болгаш доктаамал комиссияларнын ажил дуржулгазын солужар чоруун органисастан, көдээ Советтериниң даргаларын болгаш секретарларынын идея-теориялыг дениелин болгаш ажил-иши мержелин бидитпешаан, оларнын семинарларын өй-шаанда эртинер, партия болгаш чакытын салган сорулгаларын көдээ Советтер кайы хире өй-шаанда күүсөлдөп турарын хун-бүрүдө хынаар херек.

Б. БЮРБЮ.

Тарааны намгалаар

Сүт-Хөл районун Калинин аттыг көдээ ажил-агый артелинин колхозчуларынын МТС-тин механизаторлары-биле кады тарып каан тараалары Хемчиктин шынаазында сагалайындыр үнүп турар. Тараанын үнүжү бо чылын дика чаагай. Тарааларнын ажаалга камгалалынче улуг күш салгаш ажаап адышкынын шынарлыг, шалыпкын чорудар болза, колхоз бо чылын элбекшилдиг дүжүтү алыры чуугаажок.

Ындыг болза-даа, ол магалыг чаагай тарааларнын шөлүндө каяаа туттумаанында колхозчуларнын малы чип турары дика харааданчыг болуп турар. Колхоз баштаар черден бо дугайында хемчег албайн турар. Тараа шөлүн каяаалаар, колхозчуларнын малдарын каартыр дугайында доп-дораан шийтирлеп хемчег алыры чууга.

Х. ХӨӨКҮЙ-ООЛ.

Бөрү-биле демиселчилер

Мөңгүн-Тайга районун Мөген-Бүрэн сумуда дуржулгалыг хоочун аңчы эш Маннай болза, мал ажылынын хоралыг дайзыны бөрүнү чыл-бүрү хөй-хөйү-биле кырып келген. Эртен чылын эш Маннай 12 бөрүнү өлүргөн, бо чылын бир улуг бөрүнү 6 оолдары-биле кады өлүргөн.

Ол ышкаш анык аңчы эш Комбу эртен чылын 3 бөрүнү өлүргөн, а бо чылын бөрүнү 6 олгун кырып өлүргөн. Эрестиг аңчыларга сумунун малчын арааттары байыр чедирип турар. Бир эвес аңчы арааттар бүрүзү бөрү-биле шак мынчаар демисежир болза, бөрүнүн санын чүгле эвээжеп эвес, харын оон когун үзүп болур.

И. БОРБАК-ООЛ.

Бедик көргүзүглер

Будурулге дугайын бедик деннелге күүсөлдөп турганда алган социалистиг хүлээлгезин күүсетпешаан, Кызылдын авторотазынын коллективин бо чылдын июнь айнын планын күүсөлдөп талазы-биле улуг чедикшинерини чедип алган. Ол айнын тонна-километр талазы-биле планын 111 хуу, тонна талазы-биле 101,5 хуу күүсеткен.

Мурнунда эрге стахановчу чолаачылардан аңгыда Татарчук, Кукарян, Пимянов, Ананын ышкаш мурнакчы чолаачыларнын саны хун-бүрүдө көвүдөп турар. Олар кызымак ажилдаанынын түннелинде будурулге планын ыракта ажыр күүсөлдөп, дика хөй кывар материалдарны камнап ап турарлар.

А. БАТАЛОВ.

Өргени кырып турар

Чөөн-Хемчик районун Ийме сумуда Ленин аттыг колхозтун огород таныкчы Шыпар тараа хыдыкчыны өргелерин хөйү-биле өлүрүп турар. Сөвдүг каыш хонук дургузунда 109 өргелерин ол өлүргөн.

Бодунун назылап кыраанынга биче-даа чалымайын, Шыпар өргө-биле демиселдин үргүлчүлөп, харын школачы уругларын өргө-биле демиселче эвилдеп турар.

И. КОНГАР.

«Большевик» хана солунун ажылы

Улуг-Хем районун Көк-Чыраа сумуда Ленин аттыг көдээ ажил-агый артелинде партия эге органисастан-рынын органы—«Большевик» хана солунун өрткен чартык чылдын дургузунда 6 дугаарлары үнгөн, ол дугаарларга янзы-бүрү материалдар бижитинген.

Хана солунун арыянарынга бижитинген материалдарнын 36-зы школалар, совет органнын ажылынын дугайын, 23-жү колхозчу амылдырал дугайын, 11-зи шүгүмчүлдеги материалдар болуп турар. Хана солун ай санында-ла доктаамал үнүп турар. Партия эге органисастан-рыны хава солун редколлегиязын ажылын боттуг удуртуп, практиктик дузаны көргүзүп турар. Үнүп турар хана солундарнын идея-политиктиг дениели бедик, каасталга шимелдези эки болуп турар.

Хана солунга колхозчу ховуларын ажил-ишчилери хөй-хөй материалдарын бижип, ажилда чедикшинерин болгаш четпестерин илереди турарлар.

Хана солунунга бижитинген шүгүмчүлдеги материалдар дугайында колхозта партия эге органисастан-рыны, комсомол эге органисастан-рыны, суму Соведини болгаш колхозтун баштаар чери кандыг-даа хемчеглер албайн турар. Чартык чылдын дургузунда чангыс-даа харын редколлегияга келбөөн. Ол чорук шүгүмчүлдеги үрө-түнелдиг болур чоруунга улуг шаптык болуп турар.

К. ДОРЖУКАЙ.

Редакцияга чагалаар

Корум-чурумну тургузары негетинип турар

Кызылдын инвалидтер артели бодунун ажылын сөөлгү үедө элээн кижиткен. Бо чылдың бирги кварталда будурулге программанын 153 хуу күүсеткен.

Ындыг болза-даа, артелиниң ажылында улуг четпестер болгаш дика хөй корум-чурум чок чүүлдер бар болуп турар. Артель баштаар черин бөрүзү-биле куруенин болгаш сан-хөөнүн сагылга-чурумнарын үрөп турар фактылар хөй. Артелиниң акаша-хөргөңзи-биле аяг садып алыр дээн кижилерни акшаландырып турган фактылар эвээш эвес.

1951 чылда артелиниң үш аягынын чөмгөрер дээш 32 тонна сизгени белеткенип турган. Ол белеткеп алган сизгени ынай бээр дажыглап алпарган, ынчангаш артелиниң аягынын чеми март айда-ла үзүлгөн, 8 тонна ажыг сизгени ажил-агый эргелекчи эш Димитриев артельге хамаарышпас кижилерге чик өртөккө саткылапкан.

Оон ынай 1951 чылда артельге бичи-даа хамаарылганы чок хуу-зунда ажилдыг сес кижилерге 10250 рубль авансаны аягтар садып алзын дээш берген турган. Артель белек кылдыр ажилдап каан алгакеш чүүлдерин идиктер даараары-биле фондуда көрдүгенин өзүгар ап турар, а оозун чогуур уганышкынынга ажилдавайн, артель кезиги-гүншери аразында хуваажып ап турар окта шын эвес чүүлдер база бар. Чижээлээрге, санакчы-кассир эш Терешкина 1951 чылдын сентябрьдан 1952 чылдын февральга чедир бодунга беш эш сапогтарны чагыткан. Склад эргелекчи эш Мазурова ай санында сапогтарны чагып ап турда, артель даргазы эш Толстикто биле улуг бухгалтер Гордейчук олар сапогтарны чагытпашаан турганнар.

Складта шыгыжатын турар баараннарнын үчүдө көнүс чок, оон

АБЛАМЦЕВ.

Профвилелениң кезигүннериниң күзелин хандырар

Профвилел органисастан-рыны ажилчы чонунун массалыг органисастан-рыны болгаш ажил-чорудулганын будурулге, совет албан черлеринге күш-ажылдыг сагылга-чурумун бижыгларын болгаш ажилчы, албан хаакычтарнын чурталга байданын улам экижидериче улуг кидеңгейин салган турар ужурул. Ол бүгү болза, профвилел органисастан-рыны хун-бүрү боттуг ажилдарын чорударын негеп турар.

Ол негелдени Барыны-Хемчик профвилел райкомун (даргазы эш И. Дьяченко) эки күүсетпейн турар. Эртен чылын профвилел райкомунун ажылынга бар турган четпестерин узуткаары профвилелдин район конференциязы шынгызы-биле негезин. Ол конференциядан сонгукчан комитет, оон даргазы эш Дьяченко конференцияга делегаттарын кылган шүгүмчүлдеги саналдарын база конференциянын шийтирлин күүсөлдөрүнче кичээңгей салбаан болгаш боттуг ажилдар чорутпаан.

Профвилел райкомунун ажылы план чогуунун ужурунда доктаамал чорувайн келген. Оон-биле кады эш

М. ООРЖАК.

Колхозтун ревизия комиссиязы ажилдавастан

Колхозтар эртен февральда болуп эртен өчөт-сонгудалыг хуралдарына көдээ ажил-агый артелинериниң ажил-чорудулганынын түннелдерин чуугаалашпашаан, ажил-агыйнын мурнунга партия болгаш чакаткын салган кол сорулгаларын чедикшинерин шийтирлеп, колхозтун органисас, ажил-агыйнын улам бижыглар дугайында тодаргай хемчеглерин айтып, трезэн чуртуунун хөгжүлдөинге чаа салышкынын кириерин шийтирлээр.

Бо чуугаа херекке болгаш чер-ле колхозчу көдөиниң амыдыралына көсүк рол, контрольчу орган болур артелиниң ревизия комиссиязына онаажып турар. Ол комиссияларны колхозтарнын өчөт-сонгудалыг хуралдарында сонгуп тургускан.

Ревизия комиссиязынын кол сорулганы болза, көдээ ажил-агый артелиниң сталинч Уставын бижыг камгалаар, нинтиниң өнчүзүн көвүдөдир дээш могаг-шылаг чок демисежир, колхозтарнын байлаан өстүренинге, колхозчуларнын чаагай чоруун бедиринге бүгү хемчеглерин ап чорудар. Көдээ ажил-агый артелиниң Уставында ревизия комиссиязынын хүлээлгезин тодаргай айтып турар. Ревизия комиссиязы артель баштаар черин бүгү ажил-агый, саң-хөө ажил-чорудулганын чылда дөртөөн эвээш эвес хынаар. Колхоз күрүнө мурнунга хүлээлгелерин болгаш МТС-биле керээзин орулга, ча-

эргелекчи эш Мазурова хүлээп алган чүүлдеринге квитанцияларын бижээш, аайлаштыр бижээш дугаарларын болгаш ай, хунун-даа айтып биживейн турар, эш Мазурованың бухгалтерия чери-биле үндүр бижидип санажып турар документалары чарыгдаларын боттуг фактыларын көргүспейн турда-ла ону бухгалтер үндүр бижип каап турар.

Артелиниң сапог даараар салбыры херектиг чүүлдер-биле четге деритиммээн, чиг-эт болгаш материяллар база четге будуртуммээн, продукциялар артель баштаар черин чадагай конторазында ажаатынчыл турар.

Артелиниң баштаар чери сан-хөө чурумун эки бижыглавайн, хуу кижилер тарадып берипкен өрелерин база чыып албайн турар. Артелиниң ады-биле чажыргынып алгаш бодунга ажилчы ажилдарын кылып турарлар база бар. Чижээлээрге, чорук тыртыкчызы Зайцев 62 чагыгларын квиданция чокка күүсеткен. Чорук тыртыкчылары Мурашев биле Силачев олар боттарыннын аппараттары-биле ажилдап турарында чагыдын алгаш кириилде немережир акшаларын четге бербейн турарлар.

Артель кезигүннеринге дузалык көргүзөр кассаның акшазын артель даргазы эш Толстикто 150 рубль, бухгалтер Гордейчук 150 рубль кылдыр тус-тузунда хуваажып алгалааннар. Оон ынай артелиниң баштаар чери артель кезигүннерин кооперасчылар ажилды кылбайн турар, ынчангаш 1951 чылда артельге 31 кезигүннер турган болза, олар ам 28 киж кылдыр кызырылган.

Инвалидтер артелинде четпестерин доп-дораан узуткааш, корум-чурумну тургузары негетинип турар.

АБЛАМЦЕВ.

Район Совединиң тоску сессиязы

Ажылы чоннар депутаттарынын Бай-Тайга район Совединиң элчелги 9-ку сессиязы чокта чаа болган. Ачаа районун колхозтарында нинтиниң малын өстүрер талазы-биле күрүнө планынын 1952 чылдың бир дугаар чартында күүсөлдөзи болгаш моон сонгааргы сорулгалар база Тээли школаларнын өөредилге чылынга белеткеленин дугайында айтырыгларын чуугаалашкан.

Сессияга болган илеткелдерден болгаш санал шүгүмчүлдегилерден илерээни болза, нинтиниң малынын баш санын өстүрер, оларнын продуктулуун бедидер талазы-биле Бай-Тайга районун колхозтары 1952 чылдың бирги чартында элээн чедикшинерини чедип алган. Малдың баш санын өстүрериниң чартык чылда күүсөлдөзи 111,3 хуу болган. Сталин аттыг болгаш «Мурнак-

чы» колхозтарда мал ажылынын байдалы эки. Ол ышкаш «Тээли» колхозта Успун, Маадыр-оол, «Дөн-Терек» колхозта Дочча, Сталин аттыг колхозта чыгычы Дембей болгаш өске-даа мурнакчы малчынар бар. Олар онаашкан ажылын аксеткилдиг эки күүсөлдөп, нинтиниң малын чидирип чокка ажаап турар.

Ындыг болза-даа, мал ажылында четпестер бар. «Тээли» колхозта мал кажаазынын тудуу чорувайн турар. Ол ышкаш мал ажылынын талазы-биле тускай эртемнигер Кандан, Намзырай, Кодаан-оол олар хары-салга чок четпес ажилдап турарын сессиянын киржикчилери чиди-биле шүгүмчүлээр.

Тээли школаларнын чаа өөредилге чылынга белеткели кончук багай чоруп турары сессияга илерээн. Чиди чыл школазынын одаар ыяжы

бо хүнге чедир белеткенинмээн, школа чанында чангыс-даа топкап чок. Ол ышкаш Дөн-Теректе эш школан илеткелге хергелетинер материал чогуун ужурундаан чорувайн турар. Ол школаларнын чогуур септелелерин кылар бооп керээлер чарып алган Сталин аттыг колхозтун даргазы эш Школа, «Дөн-Терек» колхозтун даргазы эш Маадыр-оол боттарын керээ

Делегейде болуп турар чоруктарның допчулалы

Америк агрессорлар база катап сойгалатырлар

Бактериологтук чепсекти хоруур дугайында айтырны Айыыл чок чоруктуң Чөвүлелинге чугаалажыры чоокта чаа доозулган. Ол эң чутула болгаш сонгаарлатынып болбас айтыр болур-чогууру-биле шийтирлетинмесин дээш АКШ-тың төлээлери бүгү-ле чууду кылганнар.

Устүндө айтырны чугаалажып көөрүн совет төлээлер тургузуп келген деп чүве билдингир болгай. Бактериологтук чепсекти херелгээр хоруур дугайында 1925 чылда үнген Женева протоколуна катышпаан болгаш ону бадылаваан күрүпелери ук протоколга катыжарыч болгаш бадылаарыч кыйгарылар деп саналды совет төлээлер кирип келгенер.

Айыыл чок чоруктуң Чөвүлелиниң 5 доктаамал кижигүннеринин 4-ү Женева протоколун бадылаан болганда, ук тодаргай саналга удурланар чүве турбаа дег-ле укурду. Ынчалзажок Женева протоколун бадылаарындан мынчага дээр ойталлап келген чазактыг америк төлээлер ук совет саналга удурламышпаан. Катышкан Штаттар улустар аразынын ук керээзин болгаш оон хүдээлди турар хүдээлгелерин ажы-биле үрээриниң орунуче кирген-дир деп чүвени көргүскөнөө.

Совет санал хүдээл алдынып барган. Ону дээш чүгө Совет Эмилелиниң төлээлекчизи бадылаан. Эске чурттарын, оон иштиңде АКШ-тын төлээлекчилери бадылаарындан дадалааннар. Ынчангыш америк-англи империалистер Катышкан Нацияларның Организациязын тайбынчы чепсез кылдыр эвес, а дайн кысыкчыларын чажыраары болгаш мактарынын чепсез кылдыр көрүп турар-дыр дээрзин америк агрессорларга сорук мийтиркен америк-англи блок база катап көргүскөн.

Совет саналга килеи хайышкан америк төлээ бичин-даа шыныг чылдак тып чадаан деп чүве толугай. Ол колдунда-ла Женева протоколу «эргижирээр» болгаш «ачкедингир эвес» апарган суг-суг деп хоозун чүве чугаалагылаан. Ол дээр, улустар аразынын дугур-жугаларын АКШ-тын чажыкчы бөлүктери черле мынчаар көөрлөрг болгаш ону, чижек-биле бадыткан турган херээ-даа чок, чүте дээр, оларнын ындыг чоруу эме-даа тикчок база бүгү кижилерге-даа биддингир.

Боттарынын туржунун быжык эвезин билгеш, АКШ-тын төлээзи чү-адам санал киририни база ораддашкан. ССРЭ-нин саналын КНО-нун боо-чепсек дүжүрер таякы-биле комиссиязынга шилчидип бээр деп чугаалаан. Ынчалзажок бактериологтук чепсекти ажыглаар болдурбас дугайында совет саналды ук комиссияга чугаалажып көөрүнө чогуу-на АКШ кымдан-даа артык удурланган деп чүве эки биддингир-ле болгай.

Англиянын, Франциянын болгаш америк-англи блоктуң өске-даа чурттарынын төлээлери америк саналды деткээрлер, ынчалза-даа, сөөлүг мунгаларга АКШ-тын төлээлекчизи бодунун саналын делир алгаш баарга, олар девиден үнгенер. Ол чорук америк чашпаачыларны делегейниң бүгү хөй-инитизиниң мурунуга көчүр берге блй далга таварыштырган.

Бактериологтук чепсекти херелгээр хоруур дугайында айтырны Айыыл чок чоруктуң Чөвүлелинге чугаалажып көргөни АКШ-тын чажыкчы бөлүктөрүнүн агрессор политиказын база катап улам тодазы-биле көргүскөн. Кажан совет төлээлер бодунун саналын кирип келгенде, «Дейли компас» деп америк солун мынчап бижээн: «Бир эвес олар (тодаргайлаарга АКШ—Д. Б.) уу айтырны хунуну чугаалажып айтырларынга киреринден ойталлаар болза, чуну чажыкчы тур сипер деп оларны айтыра бээр апарар». Женева протоколун көөр хөен чогуу Катышкан Штаттар база катап көргүсүшпаан, делегейниң чаа дайынын кысыр дугайында боттарының кем-буруулуг планнын чажыкчылар дээш олар база хөй-ле чедимче чок ораддажып турар дээрзинге бүгү чурттарың тайбынга ыпкч улустары база катап бүзүрээр.

Совет Эвилели болза, дайын кысыкчыларыга удур тайбың дээш турар болгаш ооң ол демиселин бүгү делегейде миллион-миллион кижилер калбаа-биле деткип турар дээрзин ук чугаалажышкан база көргүскөн. Айыыл чок чоруктуң Чөвүлелиниң хуралдары бооп турган хуннерде совет төлээлериниң адресинге хөй саныг чугаалажып болгаш телеграммалар келгилээн, ук чугааларда болгаш телеграммаларда улус шынчы совет санал-биле кадызын база ону изи-биле деткип турарын бижип турарлар. Тайбыңга ынакшылдыг кижилер-төрөгеттен Совет Эвилелини тайбынчы болгаш улустарнын айыыл чок чорууну ылап шынчы камгалакчызы деп көрүп турар.

Францияны боо-чепсегеп турарынын уруу

Францияны чазанын чоруктуң турары дайын белеткелдеринин политиказы француз экономиканың үндөзүнүн кире хоозурадып турар болгаш ажыкчы массаларның бидданы үргүлчү баксырадып турар. Чуртта акшаның үне чоктагы кустелип, ажыл чоктар көвүдөл, бараан өртөз улгадып, хамаатынын бүдүрүлгези кызырып, садыг баласазы-улам-на каржып, дүшпөй турар. Ол бүгү чүдүлөр экономиканы амьдаралы шериг соруктарына чажыктан кандыг-даа чуртта ыяаыла турар.

Бо чылын Францияны шериг чарыгалдары 1400 миллиард Франк болган. Ол канчал-даа эржажок улуг туну дугаар дээш, чазак изи-бүрү «онза» хемчеглерин ар турар. Ол изи-бүрү «онза» хемчеглерде ажыкчы чоннарнын амьдарал денелин улам-на ядарыдып турар. Шынап-ла, бир эвес үндүрүлгөр дугайын чугаалаар болза, мынчыг: Францияга үндүрүлгөр 1947 чылдан 1951 чылга чедир 3,5 катта өскөн. Ол-ла үениң иштиңде бараан өртөз 2,5 катта өскөн, мынчаарга ажыл төлөвири чүгө дөңгү-ле 50 хуу улаткан. Чүгө 1951 чылдан чурт айлан 1952 чылдын март айга чедир инек эдынин өртөз 30,5 хуу, хаваан эдынин өртөз 22 хуу, картофельни өртөз 25 хуу өскөн.

Садыг бадылаанын улам дүшпөй турары чүгө бооп турары дээр, 1951 чылда ол оон мурунуда өрткөн чылдазындан үш каттап улаткан. Ол дээр, Францияны чажыкчы бөлүктери боттарынын Вашингтонда элериңге чашпаалгаш дээш, Совет Эвилели-биле болгаш улус демократиязынын чурттары-биле Францияны садыг харылаазын аржажок кызырганнар, а АКШ-биле садыг харылаазаларына Франция чектеди турган болгаш чектеди турар.

Шериг бүдүрүлгези-биле холбашпаан үлөтпүнүн хөй-хөй адырлары улуг кризиске таваржып турар. Ол чорук ылангыч бүдүрүлгениң хемчегли кичаар-даа аажок кызырар урурга таварышкан пест-таавы үлөтпүнүн эвес хамаарыгалыг. Пест-таавы үлөтпүнүн 600 мун ажыкчыларнын 500 мун буруну-биле ийке азы хөй нуруунда ажыл чоктар бооп турар. Дыка хөй бүдүрүлгелерде ажыл хунун кичаар-даа аажок кызырп каяккан болгаш ажыкчыларнын ажыл төлөвири ийи-үш хонуктуң амьдаралына безин чедипшейн турар.

Ажыкчы чоннарның байдалын чингедирин ораддажып турар бис джир ийке азы харын ол дугайында кандыг бир «хемчеглер» ап турар бис деп ыятпас чүве чулчурун Пинэин чазанын болгаш ону деткип турар француз монополистерин чалгынып турар ораддажышкыны хөй-ле хоозун чүве бооп турар.

Боо-чепсекти мөннээринге канчал-даа аажок хөй олча-ажыкчы ап турар улуг-улуг француз монополистер сөөлүг үедө «бараан өртөз» чингедириниң багыттыг кампаниязын чорудуп турарлар. Физик чажыкчыларнын национал чөвүлелиниң Кол ассамблеязының чоокта чаа болган хуралына ук чөвүлелин даргазы Биль ол дугайында тускай илеткел кылган. Ынчалза-даа берге байдалдардан ажыкчы чоннук кичээнгей чардыктыр дээш чажыкчы бөлүктөрүн чаржыкчы ораддажышкыны.

Ачесонун австрияда барганына

АКШ-тын күрүнө секретари Ачесон Австрияда келген. Барын Европада шериг белеткелдерин дүргөдир болгаш Барын Австрияны боо-чепсегээрин шапкынчылар деп Катышкан Штаттарнын боданын Ачесон боттандырар дээш келген деп ооң чоруун Австрияны демократтыг хөй-инитизи ынчаар көрүп турар.

Америк империалистер Австрияның эжелдеп-чажыктан барын зонналарында дайын белеткелдерин амьдээр каш чылдарын дүргүлдө чорудуп келгенер. Олар ында улуг-улуг шериг базаларын тургузуп, шериг маневрлерин үргүлчү чорудуп турарлар. Ук шериг маневрлеринде америк шеригтеректерини өрөдиди кааны, амгы америк боо-чепсек-биле чепсеглетинген австрия жандармек-биле кырып турар. Австрияны демократтыг парлагазынын медээлөп турарын өзүгаар алырга, Зальцбургта шеригниң чажыт келдиришкени чери туруп турар болгаш Австрияның келир удеги армиязынын бодунун составын ында бүртүкчү турар. Барын Австрияның үлөтпүр-бүдүрүлгези шеригте херек чүдүлдерин кылып, агрессии сонгу атланткы блогунун негелдезин хандырып турар.

Австри парламентинин депутаты Гшнитцер чоокта чаа «1952 чылдын бүгү делегей экономиязынын сессиязы» дээр ындыг сессияга чүве чугалап тургаш, мынча дээ: «Европаның камгалды Дунайге көжүртүнгөн турар укурду» болгаш «Вена болза Дунай бассейнинин дүлгүрү бооп турар». Ол дээр, чүгө Гшнитцерниң боданы эвес деп чүве биддингир. «Совет Эвилелинге болгаш улус демократиязынын чурттарына уду дайын белеткелдерин чорударындан болгаш дайыннын америк планнын боттандырарында өске соруда чок «Европаның камгалал шугуу» Дунайга тургузар дээр австри чазактын күзелди Гшнитцерин илереткени ол-дыр» деп «Эстеррейхские фольксштимме» деп солун ычпап бижээн.

Барын Австрияда дайын белеткелдери ажыкчы чоннарга кандыг салдарлыг бооп турарлы деп чүвени дараазында мындыг фактылар безин тодаргай херечилеп турар: ажыл кыл шыдаар он австри кижилерин бирээ-ле ажыл чок; ажыкчыларнын ажыл төлөвиринин 40 хире хуузу үндүрүгө барып турар; чуртта өртөктер доктаамал улгадып, хамаатынын бүдүрүлгелери кызырып, чурттага тулуу чорутушмай турар дээш оон-даа өске. Ол бүгү чүдүлдерин австри улус АКШ-тын агрессии политиказы-биле холбаштырып турар, а Катышкан Штаттарнын чажыкчы бөлүктери Австрия-биле тайбынчы керээзин чазарына уду бооп турар болгаш ону дайыннын орунуче илип турар.

Ачесонун Австрияда келгени австри ажыкчы чонун шынчыг удурлаанышкыныга таваржып турар деп чүве ынчангыш эдлетиг эвестир. Ол дээр, австри улустун калбак массалары тайбың дээш, улам шийтирлиг туржуп турар деп чүвени тодаргай херечизи ол-дыр.

Д. БОЧАРОВ.

Францияны хөй-инитизиниң негелдези

ПАРИЖ. Андрэ Стильди, Биржия Барельди болгаш тайбың дээш, хосталг болгаш хамаарышпас чорук дээш өске-даа демиселчилерни кара-байындан хосталар дээш демисел бүгү Францияда калбарып турар.

«Юманите» солунунун медээлөп турары болза, 500 профессорлар,

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АПРЕЗИ: Бизил Шетинкин кудумчуз, бажы 7. ТЕЛЕФОННАРЫ: Харымсалгалыг редакторунун 3-62; харымсалгалыг секретарының 4-98; пропаганда болгаш агитация, көгөз ажыл-агый, үлөтүр болгаш транспорт, чагаа килдистериниң 3-88; харымсалгалыг секретарының 4-98;

Харымсалгалыг редакторунун оралакчызы Д. О. БЕГЗИ.

ССРЭ-НИҢ 1918 ЧЫЛДЫҢ 2 ХУУЛУГ КҮРҮНӨ ЧӨШКИНИҢ 1952 ЧЫЛДЫҢ ИЮНЬ 22-ДЕ РЯЗАНЬ ХООРАЙГА БОЛГАН ОЙНАШКЫНЫҢ 9 ДУГААР ТИРАЖЫНЫҢ ТАБАЦАДЫ

Чөшкениң бүгү 72 разрядыга сериялары болгаш облгадияларның моод адаанда дугаарлары таварышкан.

Сериялар дугаарлары	Облгадиялар дугаарлары	Ойлашкынын рубль-благ келери	Сериялар дугаарлары	Облгадиялар дугаарлары	Ойлашкынын рубль-благ келери	Сериялар дугаарлары	Облгадиялар дугаарлары	Ойлашкынын рубль-благ келери
009262	01*0	400	011405	02*	5000	022868	43*	5000
001204	01*	10000	011727	1-30	400	022886	10*	10000
001800	1-50	400	011869	1-50	400	023070	1-50	400
001851	20*	10000	011891	1-50	400	023092	21*	10000
001885	17*	10000	011995	1-50	400	023286	1-50	400
002205	1-50	400	012128	25*	10000	023379	37*	5000
002315	49*	5000	012245	45*	5000	023772	1-50	400
002670	1-50	400	012374	1-50	400	024118	1-50	400
002851	41*	25000	013198	06*	10000	024614	1-50	400
003156	1-50	400	013421	1-50	400	024857	1-50	400
003237	11*	5000	013661	08*	25000	025144	1-50	400
003413	34*	5000	013710	1-50	400	025483	40*	5000
003513	32*	5000	013762	1-50	400	026197	07*	10000
003742	1-50	400	013835	1-50	400	026502	1-50	400
003949	1-50	400	013987	1-50	10000	027444	38*	5000
004125	35*	5000	014008	35*	5000	027552	1-50	400
004137	1-50	400	014052	1-50	400	028049	1-50	400
004181	1-50	400	014092	1-50	400	028359	1-50	400
004227	38*	5000	014819	1-50	400	028780	02*	5000
004281	1-50	400	014903	1-50	400	028867	1-50	400
004343	1-50	400	015077	1-50	400	028870	1-50	400
004586	15*	50000	015298	41*	5000	029118	47*	5000
004734	1-50	400	015354	15*	10000	029134	1-50	400
004822	1-50	400	015704	1-50	400	029496	01*	5000
004841	09*	5000	015736	1-50	400	029662	1-50	400
004950	1-50	400	015846	1-50	400	029907	1-50	400
005497	1-50	400	016144	1-50	400	029937	1-50	400
005839	12*	10000	017120	1-50	400	030278	1-50	400
006442	1-50	400	017133	1-50	400	030455	1-50	400
006475	1-50	400	017525	1-50	400	030511	1-50	10000
006834	1-50	400	017617	1-50	400	030887	1-50	400
006921	1-50	400	017953	32*	5000	031262	13*	10000
007035	09*	10000	017976	1-50	400	031474	1-50	400
007383	25*	5000	018062	29*	5000	031496	41*	5000
007402	1-50	400	018329	1-50	400	031508	1-50	10000
007510	1-50	400	018398	25*	5000	031583	34*	25000
007817	1-50	10000	018319	1-50	400	031778	1-50	400
008356	39*	5000	018543	1-50	400	032260	24*	10000
008367	1-50	400	018608	1-50	400	032982	02*	5000
008416	1-50	400	018683	1-50	400	033349	1-50	400
008607	43*	5000	018776	20*	10000	033427	19*	25000
009177	1-50	400	019144	05*	10000	033617	1-50	400
009202	1-50	10000	019247	23*	10000	033803	1-50	400
009358	1-50	400	019576	35*	5000	034195	17*	10000
009450	25*	5000	019598	1-50	400	034198	17*	10000
009638	1-50	400	019816	29*	10000	034212	1-50	400
009895	15*	5000	019828	07*	5000	034938	1-50	400
009941	1-50	400	020055	1-50	400	035036	1-50	10000
010094	1-50	10000	020200	16*	5000	035382	1-50	400
010168	42*	5000	020239	1-50	400	035435	1-50	400
010309	1-50	400	020340	50*	5000	035725	1-50	400
010375	32*	5000	020845	1-50	400	035777	1-50	400
010380	1-50	10000	020612	1-50	400	036382	1-50	400
010512	50*	25000	020615	1-50	400	036551	1-50	400
010776	1-50	400	021066	1-50	400	036576	1-50	400
010796	1-50	400	021351	1-50	400	036822	1-50	400
010804	46*	5000	021548	10*	5000	036893	09*	25000
010832	37*	5000	021774	1-50	400	037683	1-50	400
010854	01*	5000	021939	1-50	400	037851	1-50	400
011110	01*	10000	022105	21*	5000	037851	1-50	400
011220	41*	10000	022108	33*	5000	037944	1-50	400
			022321	26*	5000	037945	1-50	400
			022390	1-50	400	038218	1-50	400
			022421	08*	25000	038616	1-50	400
			022849	1-50	400	038736	1-50	400

* Облгадияның өске 49 дугаарына 400, 400 рубльдер таварышкан.

КУРКУШ-АЖЫЛ АЖААЛГА КАССАЛАРЫНЫҢ БОЛГаш КУРКРЕДИТНИҢ ОБЛАСТЬ ЭРГВЛЕЛИ

КУРКУШ-АЖЫЛ АЖААЛГА КАССАЛАРЫНЫҢ БОЛГаш КУРКРЕДИТНИҢ ОБЛАСТЬ ЭРГВЛЕЛИ

АНШ-тың депшилгелиг партиязының съездизиниң ажытынганы

ЧИКАГО. Июль 4-те АКШ-та депшилгелиг партиянын съездизи «Эшленд аудиториумда» ажытылган. ол съезд бодунун мурунда мындыг ийи кол айтырларны тургузуп турар: тайбың дээш демиселди күштөлдөрү болгаш 1952 чылда болур президент сонгудалары-биле холбаштыр партиянын программазын ажыдап кылыры.

Съездиниң ажытынарыга 46 штаттардан болгаш Пуэрто-Рикодан 2500 хире төлээлер чыгып келген. Хурал болур залды лозунгулар болгаш плакаттар-биле шимээ турган, ында: «Кореяда дайынны доп-доруан соксадыр!», «Тайбың хосталга болгаш айыыл чок чорук дээш туржуп Холлинз болгаш Басс дээш бадылашкынылар беринер!», «Негрлерин истеп-сүр чоруктарчы чок кылыр!», «Бүгү чурттар-биле садыкчы чоннук херээ!» болурун негеп турар сөстөрүн бижигилээн.

Съездини депшилгелиг партиянын даргаларынын бирээзи болгаш мурунда Миннесота штаттың президентизи турган Элмер Бенсон ажыткан. Бенсон бодунун чугаазына Катышкан Штаттарнын президентизинин сонгудаларын чорударынын талазы-биле амгы үедө ийи дугаар кампанияны эгелеп турар депшилгелиг партияны реакционерлер канчал-даа шыдавастар деп демделгээн. Бенсон оон ынай бодунун чугаазына тускай хамаарышпас турар дугайында америк декларацияга хол жүжү салдынганын төөгүдү оон таварыштыр съездиниң ажытынып турары дугайында демделгешпаан, оон-биле хергелештир ол төөгүдүг хуну чашпаалап байырлап турар чамдык политиктиг удурткучу